

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 20. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252802487696.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Det andet Brev afviger ikke blot ved sin Korthed fra det første. Holberg fortæller om sin litterære Virksomhed, samt en Smule om sin Levevis; men lige ved Halvdelen af Brevet opfyldes af en samtidshistorisk Skildring. Holberg afmaler Københavns Brand 20.-22. Februar 1728, som tvang ham bort fra sit Logi i Købmagergade. Dette store Stykke har sin egen litterære Historie. Hos Plinius d. Y. har Holberg, som Kragelund har vist, fundet en Skildring af den lille asiatiske By Nicomedia's Brand (X, 33). Heraf lod Partier sig ordret benytte til Øjebliksbilledet af København i Flamme. Dette udførtes først i den Sørgetale, *Otatio funebris*, som Holberg 12. December 1730 holdt i Konsistorium over Frederik IV. Denne Tale blev, uvist hvorfor, først trykt 1746. Brandskildringen blev for betydelige Partiers Vedkommende overført til det nye Levnedsbrev. Maaske har kollegial Kappelstrid tilskyndet Holberg til at medtage sin retorisk udførte Ildebrand i en Publikation, der var bestemt for Udlandet. Hans gamle Medbejler *Peder Horrebow*, der var Professor i Astronomi, havde ved Branden lidt personlige Tab, ligesom Instrumenterne paa Runde Taarns Observatorium ødelagdes. Da Horrebow 1734-35 udgav *Basis Astronomiæ*, 21 indflettede han heri (§§ 168-172) en dramatisk Skildring af Branden, da den uventet naaede hans Bolig og Observatoriet. Familien evakueres i Huj og Hast: »Tjenestepigerne sendes bort med otte Børn, hvoraf fire nøgne lige fra Sengen. Ammen gaar bort med den nyfødte paa Armen; paa Vejen kommer hun bort fra de andre og genfindes først efter tre Ugers Forløb«. Sammen med Hustruen, der lige er kommet op efter Fødslen, og sin ældste, sekstenaarige Søn, forsøgte Horrebow at redde hvad reddes kunde. Holberg kendte udmærket *Basis Astronomiæ*. I sin Rektortale 1736 havde han, lidt ironisk maaske, prist Horrebow for deri at have offentliggjort Ole Rømers berømte Tredagesobservationer (se VIII, S. 343-44).